

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูสถาบันราชภัฏ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Descriptive Research) และการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

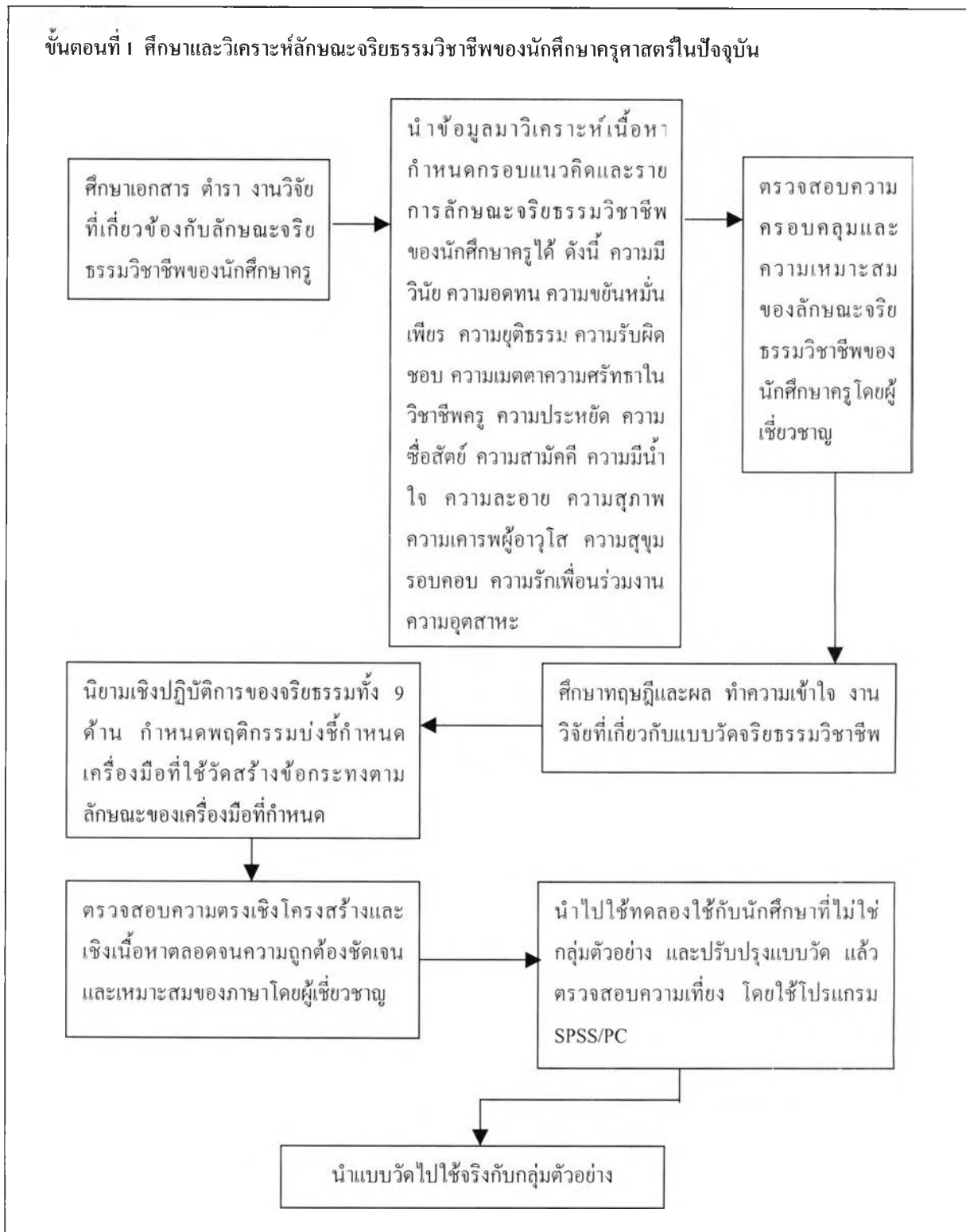
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูสถาบันราชภัฏ ในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Descriptive Research) กำหนดกรอบแนวคิดและรายการลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ กำหนดเครื่องมือที่ใช้วัด สร้างข้อกระทงตามลักษณะของเครื่องมือที่กำหนด ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเชิงเนื้อหา ตลอดจนความถูกต้องชัดเจนและเหมาะสมของภาษา โดยผู้เชี่ยวชาญ นำไปใช้ทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และปรับปรุงแบบวัด แล้วตรวจสอบความเที่ยง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS/PC) และนำแบบวัดไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูสถาบันราชภัฏ โดยกำหนดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูที่พัฒนา กำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ กำหนดกิจกรรมในการพัฒนา ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด ติดตามประเมินผลระหว่างดำเนินการ ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินการ ปรับปรุง แก้ไข และดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพครูสถาบันราชภัฏ โดยการออกแบบการทดลอง สุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กำหนดกลุ่มตัวอย่าง เตรียมวิทยากร ประเมินก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลองเข้ารับการพัฒนาลักษณะจริยธรรมวิชาชีพตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ กลุ่มควบคุม เรียนตามปกติ ประเมินหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการพัฒนาลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

จากขั้นตอนทั้ง 3 ขั้นตอน ผู้วิจัยสรุปวิธีดำเนินการวิจัยดังแผนภูมิที่ 2 ต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยรูปแบบการพัฒนาทัศนคติของนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรม
วิชาชีพของนักศึกษาศาสตราจารย์ สถาบันราชภัฏ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาศาสตร์

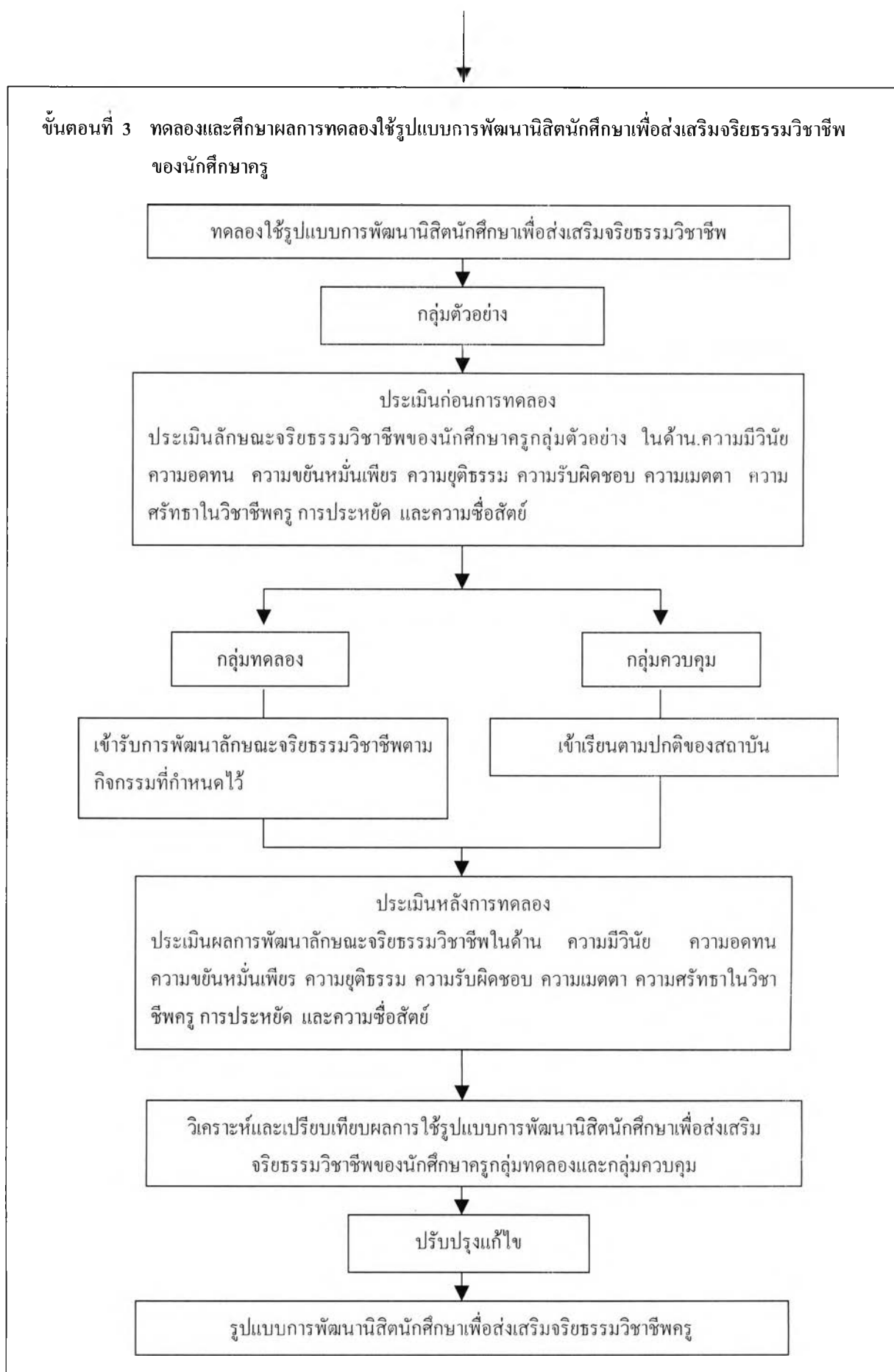
กำหนดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูที่ควร
ได้รับการพัฒนาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1

ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมและการพัฒนานิสิตนักศึกษาครู

สร้างรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพ
ดำเนินการสร้างตามทฤษฎีแบบแผนรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา
ของ มิลเลอร์และพริ้นซ์ (Miller and Prince, 1987) ซึ่ง มีองค์
ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีองค์กรหรือสถาบัน
รับรอง มีผู้รับผิดชอบโดยตรง มีวิธีการที่เป็นลำดับขั้นตอน และมี
การประเมินผล ผู้วิจัยจะใช้ยุทธวิธีการกระจายอำนาจค่านิยม ของแรทส์
และคณะ (Raths, Hamlin and Simon, 1966) สำหรับการฝึกอบรมเชิง
ปฏิบัติการสร้างเสริมจริยธรรมวิชาชีพครู และกิจกรรมต่อเนื่องที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้นมาเพื่อทำการทดลองหลังการประเมินผลจากอาจารย์ที่ปรึกษา
และผู้สอนนักสอนนักศึกษาในกลุ่มทดลองที่ได้ทดลองไปแล้ว

ตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบ
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะจริยธรรมวิชาชีพ ของนักศึกษาครูสถาบันราชภัฏ ในปัจจุบัน

การศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูสถาบันราชภัฏ จะแบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด และรายการลักษณะ จริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู สถาบันราชภัฏ โดยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จำนวน 42 รายการ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกเอกสารและรายชื่อเอกสาร ดังนี้

1.1 การคัดเลือกเอกสาร กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกเอกสาร ดังนี้

1.1.1 เป็นเอกสารที่ปรากฏในรูปของเกณฑ์จริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู บทความ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ผลการประชุมสัมมนา ผลการวิจัย ที่กำหนดโดยผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมวิชาชีพครู ซึ่งปรากฏอยู่ในวารสารวิชาการ หนังสือ สิ่งพิมพ์ รายงานการประชุมสัมมนา รายงานผลการวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและ ต่างประเทศ รวม 42 ฉบับ

1.1.2 คำหรือข้อความที่บ่งบอก หรือบ่งชี้เกี่ยวกับลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ได้แก่ คำว่า ครูดี ครูเก่ง ลักษณะของครูที่ดี คุณธรรม แนวคิดจริยธรรม การศึกษา จริยธรรมไทย คุณธรรมนิยม จรรยาบรรณของอาจารย์ จริยธรรมของครู - อาจารย์ เอกลักษณ์ของครู และมาตรวัดความเป็นครูสู่ความเป็นเลิศ

1.2 นำรายชื่อเอกสารที่คัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 42 รายการมาแจกแจงความถี่แล้วเรียงลำดับรายการลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ถ้าข้อมูลใดมีลักษณะซ้ำกัน ร้อยละ 50 ให้คงรายการนั้นไว้ ถ้าข้อมูลใดมีลักษณะซ้ำน้อยกว่าร้อยละ 50 ให้ตัดรายการนั้นออกตามเกณฑ์ที่กำหนด พบว่า มีลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู 7 ด้าน ได้แก่ ความมีวินัย ความอดทน ความรับผิดชอบ ความเมตตา ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม มีลักษณะซ้ำกันร้อยละ 50 แต่เมื่อมาพิจารณาพบว่าลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ในด้านความศรัทธาในวิชาชีพครู มีลักษณะซ้ำน้อยกว่าร้อยละ 50 นั้น ในความเป็นจริงศรัทธาวิชาชีพครู เป็นหลักสำคัญแม้แต่ในจรรยาบรรณวิชาชีพครูของคุรุสภา และได้มีการกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของการคัดเลือกผู้ที่จะเข้าศึกษาต่อในคณะครุศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา ได้กำหนดข้อสอบวัดแววความเป็นครูเป็นวิชาหนึ่งในการสอบเข้าเรียนครู โดยนักเรียนที่จะมาเป็นครูต้องมีความศรัทธาในวิชาชีพครู ส่วนความประหัยคั้นนั้น มีลักษณะซ้ำน้อยกว่าร้อยละ 50 เช่นกัน แต่ในปัจจุบันประเทศก็มีปัญหาในด้านเศรษฐกิจอย่างมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ดังนั้นครูจึง

มีบทบาทที่จะต้องสนองนโยบายของรัฐบาลในการที่จะต้องอบรม ให้ความรู้ แก่เยาวชน และประชาชน เพื่อให้รู้จักประหยัดและอดออมอันเป็นการช่วยให้เศรษฐกิจของชาติดีขึ้นได้ทางหนึ่ง ดังนั้นครูจึงต้องมีจริยธรรมวิชาชีพในด้านความประหยัดอยู่ในตัวด้วยเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ พสกนิกร ในเรื่องคุณธรรม 4 ประการ ณ ท้องสนามหลวง ในวันที่ 5 เมษายน 2525 ว่าคุณธรรม ประการหนึ่งคือขันติ ความอดกลั้น อดทน และอดออม อดออมต่อสิ่งที่ได้มา ไม่ฟุ่มเฟือยใช้สอย จนเกินควร เก็บหอมรอมริบ เพื่อประโยชน์ในวันข้างหน้า ควรมีอยู่ในทุกคน นอกจากนี้คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้บัญญัติค่านิยม 5 ประการเมื่อปี พ.ศ. 2525 ที่เห็นว่าคนไทยทั้งหลาย โดยเฉพาะเด็กนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติควรปฏิบัติ คือ 1) การพึ่งตนเอง การขยันหมั่นเพียรและ มีความรับผิดชอบ 2) การประหยัดและอดออม 3) การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย 4) การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และ 5) ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ดังนั้นในฐานะผู้ที่จะมาเป็นผู้ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน และประชาชนทั่วไป จึงควรมีลักษณะจริยธรรมวิชาชีพในด้านความศรัทธาในวิชาชีพครู และความประหยัดด้วย ประกอบกับลักษณะจริยธรรมวิชาชีพในด้านความศรัทธาในวิชาชีพครู และความประหยัด มีลักษณะ ร้อยละ 42.85 และ 40.47 ตามลำดับ ซึ่งก็อยู่ในลำดับที่ 8 และ 9 ห่างจากลักษณะจริยธรรม วิชาชีพในด้านอื่น ๆ มาก (รายละเอียดการวิเคราะห์เอกสารอยู่ในภาคผนวก ค) ดังนั้นผู้วิจัยจึงคง รายงานทั้งสองไว้ จากการแจกแจงความถี่ สามารถสรุปผลลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ได้ 9 ด้าน ดังนี้คือ (รายละเอียดการวิเคราะห์เอกสารอยู่ในภาคผนวก ค)

- 1) ความรับผิดชอบ ร้อยละ 78.57
- 2) ความเมตตา ร้อยละ 71.42
- 3) ความมีวินัย ร้อยละ 69.04
- 4) ความอดทน ร้อยละ 69.04
- 5) ความซื่อสัตย์ ร้อยละ 57.14
- 6) ความยุติธรรม ร้อยละ 57.14
- 7) ความขยันหมั่นเพียร ร้อยละ 50.00
- 8) ความประหยัด ร้อยละ 42.85
- 9) ความศรัทธาในวิชาชีพครู ร้อยละ 40.47

2. นำกรอบแนวความคิด และรายการลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ในด้าน ความมีวินัย ความอดทน ความรับผิดชอบ ความเมตตา ความศรัทธาในวิชาชีพครู ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร และความประหยัด ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมวิชาชีพ ซึ่งเป็นอาจารย์คณะครุศาสตร์ นักการอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ในด้าน จริยธรรมวิชาชีพ พิจารณา

ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ความครอบคลุม และความเหมาะสมของลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกข้อความหรือรายการไว้หรือให้ตัดรายการออกและให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก จ) โดยส่งกรอบแนวคิดและรายการลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ไปให้ผู้เชี่ยวชาญก่อน แล้วจึงตามไปสัมภาษณ์ ทั้งนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ ดังนี้ (รายนามผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ข)

2.1 เป็นอาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 8 คน

2.2 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 15 ปี 4 คน

2.3 เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาปรัชญา จิตวิทยา ในระดับปริญญาโทที่มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

2.4 เป็นนักวิชาการอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ในด้านจริยธรรมไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน

3. นำผลจากการสัมภาษณ์แจกแจงความถี่ แล้วเรียงลำดับรายการลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูจากมากไปหาน้อย ถ้ารายการใดผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 50 ให้คงรายการนั้นไว้ ถ้ารายการใดเห็นด้วยน้อยกว่าร้อยละ 50 ให้ตัดรายการนั้นออก

4. สร้างแบบวัดโดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะต้องสร้างแบบวัดว่าจะนำไปใช้วัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพที่แฝงอยู่ในตัวนักศึกษา โดยมุ่งเน้นการวัดในด้านความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย ความอดทน ความรับผิดชอบ ความเมตตา ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม กำหนดขอบข่ายประเด็นย่อย ๆ ของประเด็นหลักในแต่ละด้าน (รายละเอียดอยู่หน้า 17 – 19) และกำหนดพฤติกรรมที่จะวัดในแต่ละประเด็น โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ประสบการณ์ในประเด็นหลักและประเด็นย่อย ทั้งในด้านการวิจัย การวัดและประเมินผล และการพัฒนาจริยธรรมวิชาชีพครู เป็นที่ปรึกษาให้ความรู้และแนวทางในการสร้างแบบวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูตามกรอบแนวคิดและรูปแบบของการเขียนข้อคำถามที่กำหนด ผลสรุปจากผู้เชี่ยวชาญ ได้แบบวัดที่เป็นสถานการณ์พร้อมตัวเลือก 4 ระดับ

4.1 นำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นอาจารย์ในคณะครุศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญด้าน จริยธรรมวิชาชีพครูรวม 10 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ทั้งนี้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบวัด ดังนี้ (รายนามผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ข)

4.1.1 เป็นอาจารย์ผู้สอนในคณะครุศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

4.1.2 เป็นนักวิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ในคณะครุศาสตร์ที่มีประสบการณ์ในการสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4.1.3 เป็นนักวิชาการซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จำนวน 3 คน เช่น สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ สถาบันราชภัฏ เป็นต้น

4.2 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ การแก้ไขข้อความที่ซ้ำซ้อน ปรับภาษาที่ใช้อ่านให้เข้าใจง่ายโดยใช้เกณฑ์ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 80 ได้แบบวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพครู ดังต่อไปนี้

4.2.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาครูประกอบด้วย เพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชา และสถาบันราชภัฏ จำนวน 4 ข้อ

4.2.2 แบบวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู จำนวน 45 ข้อ ประกอบด้วยด้านความมีวินัย 5 ข้อ ความอดทน 5 ข้อ ความรับผิดชอบ 5 ข้อ ความขยันหมั่นเพียร 5 ข้อ ด้ ความศรัทธาในวิชาชีพครู 5 ข้อ ความเมตตา 5 ข้อ ความประหยัด 5 ข้อ ความซื่อสัตย์ 5 ข้อ และความยุติธรรม 5 ข้อ เป็นแบบสถานการณ์พร้อมตัวเลือก 4 ระดับ บอกระดับค่านิยมทางจริยธรรม 4 ชั้น กำหนดให้มีคะแนนของคำตอบแตกต่างกัน ซึ่งนำหลักการแบ่งระดับจิตพิสัยของ แครธวอล (Kraithwohl, 1964) มาปรับใช้ ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง ชั้นรับรู้ คือ ความเข้าใจจริยธรรมที่เกิดขึ้นรอบตัวแต่ยังไม่ปฏิบัติ

คะแนน 2 หมายถึง ชั้นตอบสนอง คือ การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎเกณฑ์ ด้วยความพึงพอใจ

คะแนน 3 หมายถึง ชั้นเห็นคุณค่า คือ การยอมรับ ชื่นชม ต่อจริยธรรมจนแสดงความคิด หรือการปฏิบัติตามจริยธรรม

คะแนน 4 หมายถึง ชั้นจัดระบบคุณค่า คือ ปฏิบัติ ต่อจริยธรรมอย่างเป็นระบบ ที่สร้างขึ้นด้วยความสำนึกของตนเอง

4.2.3 นำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2544 คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 40 คน ในภาคต้นปีการศึกษา 2544 แล้วจึงนำผลการทดลองใช้แบบวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีหาค่าความคงที่ภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความคงที่ภายใน เท่ากับ 0.837

5. วัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูสถาบันราชภัฏในปัจจุบัน โดยให้นักศึกษาครูวัดตนเองตามแบบวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพครู

รายละเอียดเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2544 สถาบันราชภัฏ จำนวน 36 สถาบัน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 43,679 คน จำแนกเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 11,238 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 10,553 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 9,414 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 12,474 คน (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก จ)

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4 ของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มกลุ่มตัวอย่างคณะครุศาสตร์ จากสถาบันราชภัฏ 36 สถาบัน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามกลุ่มสถาบัน ได้กลุ่มตัวอย่าง 8 สถาบัน โดยที่ในแต่ละกลุ่มสถาบันใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับฉลากชื่อสถาบันราชภัฏกลุ่มละ 1 สถาบัน

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างสถาบันราชภัฏแล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามชั้นปีของนักศึกษา แต่ละชั้นปีมีขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$ (Yamane, อ้างใน ประคองกรรณสูต, 2539) แล้วทำการสุ่มโดยกำหนดโควตาให้กระจายไปทุกวิชาเอกในแต่ละชั้นปี ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 396 คน จำแนกเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 98 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 97 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 100 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 101 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาครู จำแนกตามสถาบันราชภัฏและชั้นปี

สถาบันราชภัฏ	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.ลำปาง	423	15	450	16	487	19	475	16
2.นครสวรรค์	284	10	315	11	397	14	315	11
3.สกลนคร	332	11	309	10	511	17	444	15
4.นครปฐม	343	14	343	13	222	10	267	10
5.นครราชสีมา	436	16	394	15	268	10	355	13
6.สงขลา	267	10	272	10	255	10	300	11
7.สวนดุสิต	330	12	354	12	213	10	423	15
8.พระนครศรีอยุธยา	167	10	286	10	226	10	240	10
รวม	2,582	98	2,723	97	2,579	100	2,819	101

5.2 เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ (แบบวัดอยู่ในภาคผนวก ก) ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาครู เป็นแบบเต็มข้อความและเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู จำนวน 45 ข้อ ด้านความมีวินัย 5 ข้อ ด้านความอดทน 5 ข้อ ด้านความรับผิดชอบ 5 ข้อ ด้านความเมตตา 5 ข้อ ด้านความศรัทธาในวิชาชีพครู 5 ข้อ ด้านความขยันหมั่นเพียร 5 ข้อ ด้านความประหยัด 5 ข้อ ด้านความซื่อสัตย์ 5 ข้อ และด้านความยุติธรรม 5 ข้อ ลักษณะแบบวัดเป็นสถานการณ์พร้อมตัวเลือก 4 ระดับบอกระดับค่านิยมทางจริยธรรม 4 ชั้น กำหนดให้มีคะแนนของคำตอบแตกต่างกัน ซึ่งนำหลักการแบ่งระดับจิตพิสัยของ แครทวอล (Kratwohl, 1964) มาปรับใช้ ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง ขั้นรับรู้ คือ ความเข้าใจจริยธรรมที่เกิดขึ้นรอบตัวแต่ยังไม่ปฏิบัติ

คะแนน 2 หมายถึง ขั้นตอบสนอง คือ การปฏิบัติตามคำสั่ง กฎเกณฑ์ ด้วยความพึงพอใจ

คะแนน 3 หมายถึง ขั้นเห็นคุณค่า คือ การยอมรับ ชื่นชม ต่อจริยธรรมจนแสดงความคิด หรือการปฏิบัติตามจริยธรรม

คะแนน 4 หมายถึง ขั้นจัดระบบคุณค่า คือ ปฏิบัติ ต่อจริยธรรมอย่างเป็นระบบที่สร้างขึ้นด้วยความสำนึกของตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือถึงบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือถึงคณบดีคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ 8 สถาบัน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1- 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด เพื่อให้เก็บข้อมูลได้ครบตามกำหนด ผู้วิจัยนำแบบวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ไปแจกและเก็บด้วยตนเอง เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว ได้แบบวัดที่มีความสมบูรณ์จำนวน 396 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกเป็นชั้นปีที่ 1 จำนวน 98 ฉบับ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 97 ฉบับ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 100 ฉบับ และชั้นปีที่ 4 จำนวน 101 ฉบับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนแบบวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูที่มีความสมบูรณ์

สถาบันราชภัฏ	จำนวนแบบวัด				
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	รวม
1. ลำปาง	15	16	19	16	66
2. นครสวรรค์	10	11	14	11	46
3. สกลนคร	11	10	17	15	53
4. นครปฐม	14	13	10	10	47
5. นครราชสีมา	16	15	10	13	54
6. สงขลา	10	10	10	11	41
7. สวนคูสิต	12	12	10	15	49
8. พระนครศรีอยุธยา	10	10	10	10	40
รวม	98	97	100	101	396

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.3.1 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบวัดตอนที่ 1 ด้านสถานภาพและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ ชั้นปี โปรแกรมวิชาเอก และสถาบันราชภัฏ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

5.3.2 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบวัดตอนที่ 2 เพื่อวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ด้านความมีวินัย ความอดทน ความรับผิดชอบ ความเมตตา ความศรัทธาในวิชาชีพครู ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และด้านความยุติธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS/PC) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามระดับค่านิยมทางจริยธรรม 4 ชั้น ของแคธวอล (Krathwohl, 1964) ได้แก่ ขั้นรับรู้ ขั้นตอบสนอง ขั้นเห็นคุณค่า และขั้นจัดระบบคุณค่า (รายละเอียดของแต่ละขั้นดูหน้า 81) โดยผู้วิจัยได้แบ่งช่วงคะแนนเพื่อจัดระดับค่าจริยธรรม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แสดงว่า นักศึกษามีลักษณะจริยธรรมวิชาชีพครู อยู่ในระดับ
รับรู้

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แสดงว่า นักศึกษามีลักษณะจริยธรรมวิชาชีพครู อยู่ในระดับ
ตอบสนอง

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แสดงว่า นักศึกษามีลักษณะจริยธรรมวิชาชีพครู อยู่ในระดับ
เห็นคุณค่า

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.00 แสดงว่า นักศึกษามีลักษณะจริยธรรมวิชาชีพครู อยู่ในระดับ
จัดระบบคุณค่า

5.4 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยนำเสนอลักษณะจริยธรรมวิชาชีพครู จำแนกเป็นชั้นปีในรูปของตารางประกอบ
ความเรียง ในด้านความมีวินัย ความอดทน ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความยุติธรรม
ความเมตตา ความศรัทธาในวิชาชีพครู ความประหยัด และความซื่อสัตย์ เพื่อนำผลไปกำหนด
กิจกรรมการอบรมและฝึกปฏิบัติในการวิจัยขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพครู

ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพครู ผู้วิจัย
ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูที่ควรได้รับการพัฒนา โดยพิจารณา
จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ในด้านความมีวินัย ความอดทน
ความรับผิดชอบ ความเมตตา ความศรัทธาในวิชาชีพครู ความขยันหมั่นเพียร ด้านความประหยัด
ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม ในขั้นตอนที่ 1

2. ศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมและฝึกปฏิบัติ การจัด
กิจกรรม รูปแบบการพัฒนาจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูโดยวิธีการทำค่านิยมให้กระจ่างตาม
ทฤษฎีการทำค่านิยมให้กระจ่างของแรทซ์ (Raths, 1966) ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษาของ
แอสติน(Astin, 1984) และทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาตามแนวคิดของ มิลเลอร์และพริ้นซ์ (Miller
and Prince,1976) และรูปแบบการสอนของจอยซ์และเวล (Joyce and Weil, 1986)

3. ร่างแผนการอบรมและฝึกปฏิบัติ ตามรูปแบบและกลวิธีการทำค่านิยมให้กระจ่าง แบ่ง
เป็นแผนการอบรม 4 แผน แผนฝึกปฏิบัติ 9 แผน ที่มุ่งพัฒนาด้านจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษา
ครู 9 ด้าน ได้แก่ ความมีวินัย ความอดทน ความรับผิดชอบ ความเมตตา ความศรัทธาในวิชาชีพครู

ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม โดยนำกลวิธีการทำค่านิยมให้กระจ่างมาพัฒนาจริยธรรมโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับค่านิยม (Value Sheet) การจัดลำดับที่ (Rank-Ordering) สิ่งที่คุณรักที่จะทำ (Things I love to do) และการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) กิจกรรมเหล่านี้ต้องการให้ผู้เข้าอบรมเกิดความเข้าใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว จะช่วยพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาได้ (Raths, 1969) หลังจากนั้นจะใช้การฝึกปฏิบัติ มาใช้ในการปฏิบัติต่อจากการอบรม โดยจะใช้การสอนที่อยู่ในรูปของเกม ที่มีกฎ กติกา สนุกสนาน และเป็นกิจกรรมการเล่นที่ผู้เข้าร่วมคิดสร้างสรรค์เองตามความสามารถและทักษะ การเข้าร่วมกิจกรรมเกมจะช่วยให้คนมีทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกัน สนุกสนานด้วยกัน ช่วยเหลือกัน รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาได้ โดยนำเอาเกมของปริษา คงสุข มาดัดแปลงให้เข้ากับแต่ละลักษณะจริยธรรมวิชาชีพ แล้วนำมาจัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาทุกกลุ่มทดลองที่ได้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการมาแล้วต่อไป

4. นำแผนการอบรมเชิงปฏิบัติการและแผนฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาคูให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของ รูปแบบกิจกรรม

5. ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ และแผนปฏิบัติเพื่อพัฒนาลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาคู ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำรูปแบบไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาลักษณะจริยธรรมวิชาชีพครู

ในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาคู ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การออกแบบการทดลอง

การทดลองที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Designs) มีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (Pretest - Posttest Control Group Design) (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2535: 72) ออกแบบการทดลองดังต่อไปนี้

R	→	O	→	R	O ₁	X	O ₃	กลุ่มทดลอง
			↘	R	O ₂	~X	O ₄	กลุ่มควบคุม

R	=	การสุ่มเพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่าง
O	=	คะแนนจากการวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู
O ₁ , O ₂	=	การประเมินก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
O ₃ , O ₄	=	การประเมินหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
X	=	การทดลองโดยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ และปฏิบัติ
~X	=	การเรียนตามปกติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี โปรแกรมวิชาเอกการประถมศึกษา วิทยาศาสตร์ทั่วไป สังคมศึกษา คอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 164 คน การที่ผู้วิจัยเลือกศึกษากับประชากรดังกล่าว เนื่องจากผลของการวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู สถาบันราชภัฏ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนต่ำกว่านักศึกษาครูชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 และเป็นนักศึกษาครูที่เข้าสู่สถาบันการฝึกหัดครูเพียง 2 ภาคเรียน จึงควรได้รับการพัฒนาจริยธรรมวิชาชีพครู ตั้งแต่ระยะต้นของการเข้าสู่สถาบัน และเนื่องจากในการทดลองครั้งนี้เป็นการทดลองที่จัดขึ้นนอกเหนือการเรียนการสอนตามปกติ จำเป็นต้องจัดในวันหยุดภาคเรียน และต้องการความร่วมมือในการดำเนินการทดลองโดยเฉพาะการควบคุมตัวแปร บุคลากร อุปกรณ์ และสถานที่ ประกอบกับผู้วิจัยเคยทำงานร่วมกันกับคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี ซึ่งจะทำให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

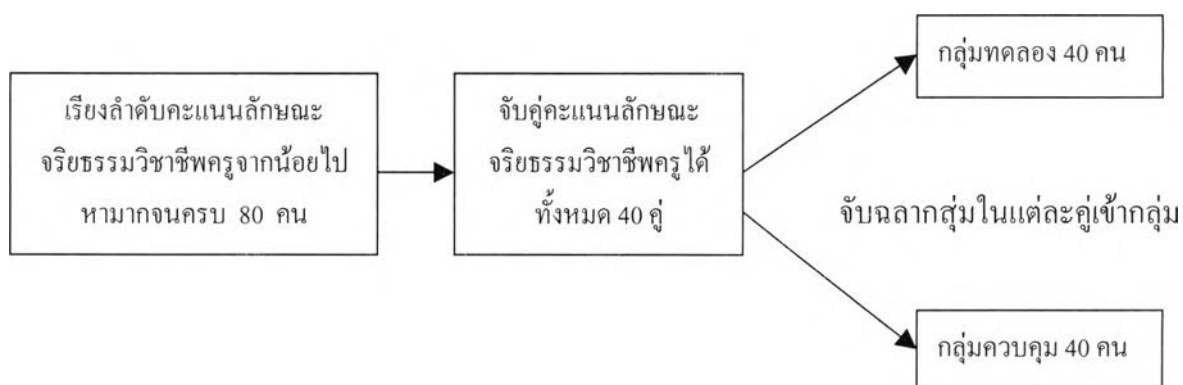
กลุ่มตัวอย่าง คือ ศึกษาชั้นปีที่ 1 ของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี โปรแกรมวิชาเอกการประถมศึกษา วิทยาศาสตร์ทั่วไป สังคมศึกษา คอมพิวเตอร์ศึกษา ซึ่งลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 80 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายจากตารางเลขสุ่มของ รำไพ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา (2526: 234) และเนื่องจากเป็นการวิจัยเชิงทดลองที่ต้องมีการควบคุมตัวแปรในการดำเนินการทดลอง การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจึงพยายามให้ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนที่ได้จากการวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 1 ไม่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีการจับคู่ (Matching Procedure) ดังนี้ (Goodwin, 1995)

2.1 นำคะแนนที่ได้จากการวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูมาเรียงจากน้อยไปหามากจนครบ 80 คน

2.2 นำคะแนนของนักศึกษาครู มาจับคู่กันทีละ 1 คู่ ได้ 40 คู่

2.3 ในแต่ละคู่ของคะแนนจากคู่ที่ 1-40 ใช้การจับฉลากสุ่มเข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จะได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลอง 40 คน กลุ่มควบคุม 40 คน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3 การสุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3. การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ติดต่อขอความร่วมมือในการทดลองจากคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี และสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

3.2 ติดต่อเชิญวิทยากรเพื่อจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม

3.3 กำหนดวัน เวลา และห้องทดลอง เป็น 2 ช่วง คือ ระหว่างวันที่ 11 มีนาคม ถึงวันที่ 13 มีนาคม 2545 เป็นเวลา 3 วัน รวม 24 ชั่วโมง ณ ห้องประชุมชั้น 8 อาคารเฉลิมพระเกียรติ และห้องประชุมคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี และระหว่างวันที่ 7 สิงหาคม ถึงวันที่ 2 ตุลาคม 2545 เป็นเวลา 9 วัน รวม 19 ชั่วโมง ณ โรงยิมเนเซียม สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

3.4 ก่อนการทดลองเก็บข้อมูลจากการวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หาค่าเฉลี่ยลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูในด้านความมีวินัย ความอดทน ความรับผิดชอบ ความเมตตา ความศรัทธาในวิชาชีพครู ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม ไว้เป็นค่าเฉลี่ยก่อนการทดลอง (Pretest)

3.5 ขั้นตอนการทดลอง ดำเนินการ ดังนี้

3.5.1 กลุ่มทดลองเข้ารับการพัฒนาลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู 27 กิจกรรม รวม 43 ชั่วโมง

3.5.2 กลุ่มควบคุม ได้รับการเรียนตามปกติ

3.5.3 หลังการทดลองวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพครูกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Posttest) โดยใช้แบบวัดลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูชุดเดียวกันกับการวัดก่อนการทดลอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบผลการพัฒนา ลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ดังต่อไปนี้

4.1 เปรียบเทียบผลการพัฒนา ลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู ระหว่าง นักศึกษากลุ่มทดลองกับนักศึกษากลุ่มควบคุม

4.2 เปรียบเทียบผลการพัฒนา ลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

5. ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนา ลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครู

หลังจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไของค์ประกอบของรูปแบบให้มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติจริง เพื่อเป็นแนวทางในการนำรูปแบบการพัฒนา ลักษณะจริยธรรมวิชาชีพของนักศึกษาครูไปปรับใช้ในโอกาสต่อไป